

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 18295
Tarih : 25.04.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/04/2022 16:34
Sayı: E-120.10-1005909

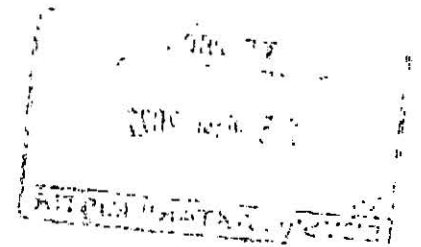

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de çocukları eğitimlerinden yoksun bırakarak zorunlu çalışma koşullarına sevk eden sorunların tespit edilerek çözüm yolları üretilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Sıdk TAŞ

Siirt Milletvekili

GEREKÇE

ILO çocuk işçiliğini “çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltten, fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından zararlı işler” olarak tanımlarken, BM Uluslararası Çocuklara Yardım Fonu ’da çocuk işçiliğini “çocuğun yaşına ve işin türüne göre değişen, minimum çalışma saatini aşan ve çocuğa zararlı olan iş” şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımlamalardan yola çıktığımızda çocuk işçiliği; çocukları fiziksel, psikolojik veya ahlaki açıdan zarar zarar görmelerine neden olan, eğitimlerinden yoksun bırakan, her anlamda zedeleyen ve istismar eden bir çalıştırma biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

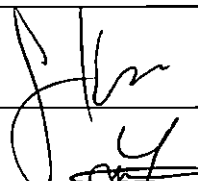
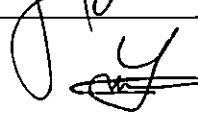
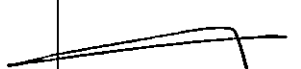
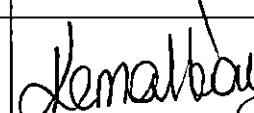
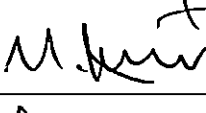
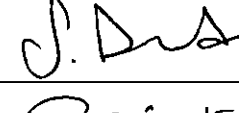
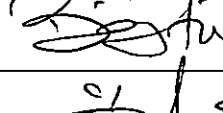
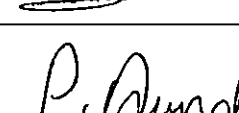
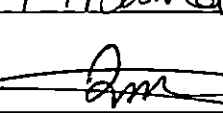
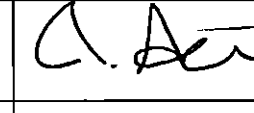
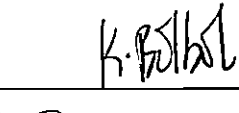
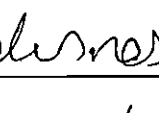
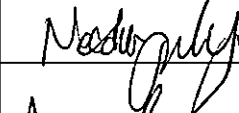
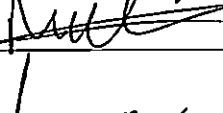
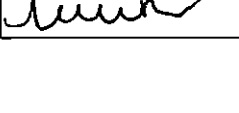
Anayasanın 50. maddesinde, kimsenin yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmayacağı ile küçüklerin, kadınların, bedeni ve ruhi yetersizliği olanların çalışma şartları bakımından özel olarak korunacağı amir hükmüne bağlanmıştır. Çocuk işçiliğini en kapsamlı bir şekilde düzenleyen 4857 sayılı İş Yasası, 71. Maddesinde 15 yaşını doldurmamış çocukların çalışmasını yasaklamıştır. Aynı madde de bu yasağa bir istisna getirilerek “14 yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış olan çocuklar ise bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilir” denilmektedir.

Bütün bu düzenlemelere rağmen uygulamalara baktığımızda Türkiye’de çocuk işçiliğinin giderek artmakta ve çok ağır ve tehlikeli işlere doğru kaymakta olduğu görülmektedir. Hükümet tarafından 2018 yılı “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı” ilan edilmişse de yapılan birçok araştırma sayısı milyonu aşan çalışan çocuğun Türkiye işçi sınıfının en güvencesiz, korunmasız, sömürülen ve şiddete uğrayan kesimini oluşturduğunu, önemli sayıda çocuğun mevsimsel tarım işlerinde, küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinde veya sokaklarda ve çoğunlukla da kayıt dışı çalıştıklarını göstermektedir. Ülkemizde her beş çocuktan biri işçidir. İSİG verilerinde yer alan İş Cinayetleri Raporu’na göre AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılından bugüne kadar 792 çocuk işçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiği bilgileri yer almaktadır.

Türkiye’de çocuk işçiliğinin temel sebepleri arasında gelir dağılımındaki adaletsizlikler, yaşanan ekonomik kriz, yüksek enflasyon, işsizlik ve pandeminin de etkisi ile birlikte ailelerinin geçimine katkıda bulunmak, yoksulluk, göç, ücretsiz ve kaliteli eğitime erişememe,

yetişkin olan aile bireylerinin işsizliği, denetim eksikliği, kayıt dışılık ve işverenlerin çocuk işçileri ucuz iş gücü olarak görmeleri olarak sıralanabilmektedir. Tüm bu sebepler çocukların çok az bir ücret karşılığında, çoğu zaman tehlikeli koşullarda saatlerce çalışmak zorunda kalmalarına neden olmaktadır. Çocukların çalışma koşulları ise okula gitmelerine, yaşlıları ile vakit geçirmelerine, oyun oynamalarına ve boş zamanlarını değerlendirmelerine de engel olmakta, en temel hak olan sağlık ve eğitim hakları ellerinden alınmaktadır.

Bu bağlamda; iş piyasasında ağır sömürüye maruz bırakılan çocukların üzerindeki sömürüye köklü bir şekilde son verilmesini sağlayacak denetimleri, önlemleri, göçmen/mülteci çocuklar da kapsayacak şekilde çocukların karşı karşıya bırakıldıkları hak ihlallerinin giderilmesini sağlamak, yapısal sorunlara çözümler üretmek, çocuk iş cinayetlerini önlemeye yönelik çalışmalar yapmak amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	